

Προστασία
της Φύσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Καλλιστώ
περιβαλλοντική εταιρεία
για την άγρια ζωή και τη φύση

ΕΤΑΙΡΙΑ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΠΡΕΣΠΩΝ

Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης

ANIMA
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΨΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ

MEDASSET
Μεσογειακός Σύνδεσμος για τη
Σύτηρια των Θαλασσιών Χελωνών

MOM

WWF

Υπόμνημα προς την Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου της Βουλής των Ελλήνων κατά τη διαδικασία επεξεργασίας του νομοσχεδίου «Φορείς Διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών και άλλες διατάξεις» με τις παρατηρήσεις των περιβαλλοντικών οργανώσεων: Αρκτούρος, ΑΡΧΕΛΩΝ, Δίκτυο Μεσόγειος SOS, Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Εταιρία Προστασίας Πρεσπών, Καλλιστώ, Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης, ANIMA, MEDASSET, MOM και WWF Ελλάς

25 Ιανουαρίου 2018

Γενικές παρατηρήσεις

Η διοίκηση και λειτουργία του εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών αποτελεί εδώ και χρόνια μια βασική εκκρεμότητα της ελληνικής πολιτείας. Με το νομοσχέδιο «Φορείς Διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών και άλλες διατάξεις» το ΥΠΕΝ επιδιώκει να θέσει νέες βάσεις ώστε η χώρα να μπορέσει να αναλάβει πλήρως την ευθύνη διατήρησης της φύσης, που είναι ανάλογη με τον φυσικό πλούτο που διαθέτει. Το σχέδιο νόμου συμπληρώνει τον νόμο για τη βιοποικιλότητα (ν. 3937/2011), ο οποίος θέσπισε για πρώτη φορά το εθνικό σύστημα προστατευόμενων περιοχών, εντάσσοντας όλες τις προστατευόμενες περιοχές της χώρας σε ένα ενιαίο πλαίσιο και ορίζοντας το πλαίσιο για τη διοίκηση τους.

Αναγνωρίζουμε τρία βασικά θετικά σημεία στο σχέδιο του νόμου:

- 1) Οι φορείς διαχείρισης αναγνωρίζονται και θεμελιώνονται ως το σχήμα που θα διοικεί τις προστατευόμενες περιοχές. Το σχέδιο νόμου κλείνει το κεφάλαιο της κατάργησης και της συγχώνευσης των Φορέων Διαχείρισης και ορθώς, βάζει στο επίκεντρο τους Φορείς Διαχείρισης.
- 2) Όλες οι περιοχές Natura 2000 – τόσο οι προϋπάρχουσες όσο και αυτές που προτάθηκαν πρόσφατα από το ΥΠΕΝ – καλύπτονται από κάποιον φορέα διαχείρισης.
- 3) Προβλέπεται σταθερή κρατική χρηματοδότηση για την κάλυψη των αναγκών του εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών μέσω του τακτικού κρατικού προϋπολογισμού.

Απαιτούνται ωστόσο βελτιώσεις, μερικές από τις οποίες επισημάναμε και στη διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης¹, ώστε το σχέδιο νόμου να μπορέσει να παρέχει αποτελεσματική προστασία στις προστατευόμενες περιοχές της χώρας:

¹ Παρατηρήσεις 11 περιβαλλοντικών οργανώσεων στο σχέδιο νόμου για την οργάνωση των φορέων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, που είχε τεθεί σε δημόσια διαβούλευση τον Νοέμβριο 2017:
http://www.wwf.gr/images/pdfs/2017Nov20_Nomos_FDPP_NGOs.pdf.

- 1) **Κεντρική υποστήριξη από το ΥΠΕΝ:** Καίριο σημείο προβληματισμού αποτελεί το γεγονός ότι απουσιάζει από το σχέδιο νόμου η συμπλήρωση και η περιγραφή του ρόλου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και ειδικά του νέο-συσταθέντος και κατ' εφαρμογή του ν. 3937/2011 Τμήματος Προστατευόμενων Περιοχών, ως κεντρικού συντονιστή του συστήματος που παρέχει υποστήριξη, κατευθυντήριες γραμμές και σχετικές προδιαγραφές (π.χ. για τους κανονισμούς των ΔΣ, σχεδίων διαχείρισης, πρότυπα επιστημονικής παρακολούθησης και αξιολόγησης, κοκ), καθώς και ουσιαστική αξιολόγηση της λειτουργίας των προστατευόμενων περιοχών. Ιδιαίτερα ανησυχητική, που ελπίζουμε ότι έγινε εκ παραδρομής, είναι η κατάργηση της προσθήκης του ν. 3937/2011 περί Τμήματος στο Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας με αρμοδιότητα «για το συντονισμό και την υποστήριξη των διοικητικών σχημάτων διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών [... και...] του συντονισμού, της νομικής και διοικητικής υποστήριξης των φορέων διαχείρισης, της παρακολούθησης των προγραμμάτων τους, καθώς και της διευκόλυνσης της οικονομικής λειτουργίας τους» (περ. στ, παρ. 5 άρθ. 15 ν. 2742/1999). Η οργάνωση κεντρικής υποστηρικτικής δομής για τις προστατευόμενες περιοχές αποτελεί ένα ώριμο αίτημα όπως αναδείχθηκε και από τον σχετικό εθνικό διάλογο το 2014.

- 2) **Ρόλος Επιτροπής Φύση 2000:** Στο νομοσχέδιο γίνεται πλέον αναφορά στην Επιτροπή Φύση 2000, η οποία είναι και η επιτροπή προστατευόμενων περιοχών. Μάλιστα δίνεται κομβικός ρόλος στην αξιολόγηση του έργου των φορέων διαχείρισης. Ωστόσο, ο ρόλος αυτός δίνεται σε ένα σχήμα το οποίο δεν έχει τη δυνατότητα να τον εκπληρώσει, καθώς δεν έχει την οποιαδήποτε διοικητική ή τεχνική υποστήριξη, επιβεβαιώνοντας την απουσία της κεντρικής στήριξης του εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών από το ΥΠΕΝ. Για να μπορέσει να ανταποκριθεί η Επιτροπή Φύση 2000 στον ρόλο της χρειάζεται να προβλεφθεί η διοικητική και τεχνική υποστήριξη της Επιτροπής Φύση 2000.

- 3) **Λειτουργία φορέων διαχείρισης:** Το σχέδιο νόμου δεν επιλύει βασικά λειτουργικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι φορείς διαχείρισης από την έναρξη λειτουργίας πρώτα στο Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου το 2000 και στη συνέχεια σε άλλες προστατευόμενες περιοχές της χώρας. Από το σχέδιο νόμου καθίσταται φανερό ότι οι φορείς διαχείρισης θα συνεχίσουν, τουλάχιστον για τον επόμενο χρόνο, να βρίσκονται σε φάση μεταβατικής λειτουργίας, καθώς θα χρειαστούν αρκετοί μήνες μέχρι να ολοκληρωθεί ο σχεδιασμός του νέου συστήματος και αποκτήσει αυτό επιχειρησιακή ετοιμότητα. Μάλιστα σε μεγάλο βαθμό η προστασία της ελληνικής φύσης θα εξαρτάται και πάλι από τη βούληση, το μεράκι καθώς και τις δεξιότητες των διοικητικών συμβουλίων και εργαζομένων να ασχοληθούν ουσιαστικά και αποτελεσματικά με την προστασία, ενώ το βάρος της προσοχής τους θα είναι αυτονόητα εστιασμένο στην επίλυση των πολλών διαδικασιών μέχρι την οριστικοποίηση της στελέχωσης και την εξασφάλιση επαρκών πόρων των φορέων. Είναι επιτακτική ανάγκη να τεθούν σε πρώτη προτεραιότητα και να επιταχυνθούν όλες οι απαραίτητες διαδικασίες ώστε οι ΦΔΠΠ να αποκτήσουν οργανωτική και επιτελική δομή, σταθερή χρηματοδότηση και τακτικό προσωπικό.
 - i. Δεν προβλέπεται η στελέχωση των ΦΔΠΠ με επαρκές και κατάλληλο τακτικό προσωπικό για να ανταποκριθούν στο απαιτητικό έργο τους. Κατ' ελάχιστον απαιτούνται οι σχετικές εξουσιοδοτικές διατάξεις που θα επιτρέψουν στο ΥΠΕΝ να ορίσει το οργανόγραμμα των ΦΔΠΠ και να κινήσει οργανωμένη και διαφανή διαδικασία στελέχωσης, στην οποία θα ήταν θεμιτή και η μοριοδότηση της εργασιακής εμπειρίας του υφιστάμενου προσωπικού.
 - ii. Αν και η ένταξη ποσού για τη λειτουργία των φορέων διαχείρισης στον τακτικό προϋπολογισμό του υπουργείου αποτελεί πολύ θετική εξέλιξη, εντούτοις αυτή θα αφορά το 2019, στην καλύτερη περίπτωση. Το ΥΠΕΝ θα πρέπει να επισπεύσει όλες τις διαδικασίες ώστε το 2019 η βασική χρηματοδότηση του εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών να προέρχεται από τον τακτικό προϋπολογισμό του

κράτους, και το Πράσινο Ταμείο όπως και άλλες πηγές χρηματοδότησης να συμπληρώνουν την κάλυψη των αναγκών των ΦΔΠΠ.

- 4) **Αρμοδιότητες φορέων διαχείρισης:** Οι αρμοδιότητες των φορέων διαχείρισης δεν γίνονται αρκετά σαφείς και διακριτές, παρατείνοντας τη σύγχυση σε σχέση με άλλες αρχές που είναι συναρμόδιες, όπως οι δασικές υπηρεσίες, υπηρεσίες των αποκεντρωμένων διοικήσεων και της τοπικής αυτοδιοίκησης.
- i. **Σχέδιο διαχείρισης:** Είναι απαραίτητο ο εκάστοτε ΦΔΠΠ να συμμετέχει στην κατάρτιση των σχεδίων διαχείρισης. Η αφαίρεση αυτής της αρμοδιότητας από τους ΦΔΠΠ, τους καθιστά πρακτικά παθητικούς θεατές στον σχεδιασμό προτεραιοτήτων και δράσεων στην αρμοδιότητα της περιοχής τους.
- ii. **Παρακολούθηση / Φύλαξη:** Τόσο για την παρακολούθηση της κατάστασης των προστατευόμενων χαρακτηριστικών όσο και για το θέμα της φύλαξης / επιτήρησης των προστατευόμενων περιοχών, θεμελιώδη στοιχεία της προστασίας και διαχείρισης, το νομοσχέδιο δεν παρέχει οποιαδήποτε ενίσχυση των αρμοδιοτήτων σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση.
- 5) **Συμβουλευτικές Επιτροπές:** Κρίνεται απαραίτητη η περαιτέρω ενίσχυση των προβλέψεων του σχεδίου νόμου για διαβούλευση και συμμετοχή τοπικών και άλλων φορέων στη συνδιαμόρφωση των προτεραιοτήτων και των δράσεων για την ολοκληρωμένη προστασία, τη συμμετοχική διαχείριση των σημαντικών αυτών περιοχών, καθώς και την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης των προστατευόμενων περιοχών, μέσω της καλύτερης περιγραφής των συμβουλευτικών επιτροπών.. Ο ΦΔΠΠ θα πρέπει να έχει την πρωτοβουλία, ή τουλάχιστον να του δίνεται η δυνατότητα ανάληψης της πρωτοβουλίας, σύστασης συμβουλευτικών επιτροπών με τη συμμετοχή περισσότερων φορέων και ειδικών από όσους συμμετέχουν στο διοικητικό του συμβούλιο.
- 6) **Εναλλακτικά σχήματα διαχείρισης:** Ενώ οι φορείς διαχείρισης μπαίνουν στο επίκεντρο της διοίκησης των προστατευόμενων περιοχών, το σχέδιο νόμου δεν θα έπρεπε να καταργεί (άρθρο 12 αναφορικά με την παρ. 1(γ) του αθρ. 15 του ν. 2742/1999 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει) εναλλακτικές δυνατότητες σχημάτων διαχείρισης και ειδικά τις ρυθμίσεις που αφορούν στο πλαίσιο και το περιεχόμενων των συμβάσεων διαχείρισης, όπως συμπληρώθηκε το 2013.
- 7) **Κάλυψη όλων των προστατευόμενων περιοχών:** Πρέπει να είναι σαφές ότι καλύπτονται από τους Φορείς Διαχείρισης όλες οι προστατευόμενες περιοχές που εμπίπτουν στην χωρική τους αρμοδιότητα, και όχι μόνο οι περιοχές Natura 2000. Πρέπει επίσης να είναι σαφές ότι για τις περιοχές που δεν ανήκουν στη χωρική αρμοδιότητα κάποιου φορέα διαχείρισης, καθώς δεν είναι περιοχές Natura 2000, ορίζεται σχήμα διαχείρισης.

Η επιτυχία του εγχειρήματος που προωθεί το σχέδιο νόμου και γενικότερα το στοίχημα απόκτησης ενός συνεκτικού και λειτουργικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών εξαρτάται από την απόφαση του ΥΠΕΝ να παρέχει πολιτική υποστήριξη και ουσιαστική στήριξη (τεχνική, επιστημονική, διοικητική, οικονομική) στους ΦΔΠΠ καθώς και από την ενδυνάμωσή τους με την απαραίτητη οργανωτική δομή, στελέχωση και πόρους. Με τη νομική μορφή που έχουν, τις ασαφείς αρμοδιότητες, αν δεν έχουν υποστήριξη, θα παραμείνουν αδύναμοι θεσμοί χωρίς το απαραίτητο κύρος, ανάμεσα σε άλλες δημόσιες και αυτοδιοικητικές δομές και υπηρεσίες που επηρεάζουν την προστασία και διαχείριση της φύσης.

Ειδικές παρατηρήσεις

Άρθρο 1 – Νομική μορφή φορέων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών

Η αναφορά θα έπρεπε να είναι στα **άρθρα 18 ή 19** του ν. 1650/1986 όπως ισχύει. Το άρθρο 21 περιγράφει τη διαδικασία χαρακτηρισμού των περιοχών.

Άρθρο 3 – Έδρα και παραρτήματα των ΦΔΠΠ

παρ. 4-5 Κρίνεται θετική η δυνατότητα σύστασης ειδικών συμβουλευτικών επιτροπών στους ΦΔΠΠ στην παρ. 4. Η συμμετοχή περισσότερων συναρμόδιων υπηρεσιών και εμπλεκόμενων φορέων αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για την αποτελεσματική προστασία και σύνδεση με την τοπική ανάπτυξη των προστατευόμενων περιοχών. Ειδικά, σε περιπτώσεις ΦΔΠΠ με μεγάλη χωρική αρμοδιότητα ή σε νησιά, θα μπορούσαν να ιδρύονται ακόμα και περισσότερες επιτροπές, ώστε να μπορεί να επιτευχθεί το πλέον κατάλληλο πλαίσιο διαβούλευσης.

Μάλλον εκ παραδρομής η δυνατότητα ίδρυσης άμισθων συμβουλευτικών επιτροπών δίνεται τόσο στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 όσο και στην παράγραφο 5. Θεωρούμε ότι για την ενίσχυση της δυνατότητας που δίνεται στους ΦΔΠΠ να ιδρύσουν συμβουλευτικές επιτροπές, η πρόβλεψη πρέπει να αποτελέσει χωριστή παράγραφο (5) του άρθρου, με την ακόλουθη αναδιατύπωση. Αντίστοιχα θα χρειαστεί και σχετική προσαρμογή του άρθρου 6, αναφορικά με τις αρμοδιότητες των ΔΣ των ΦΔΠΠ.

Η πρόβλεψη του σχεδίου νόμου οι επιτροπές να απαιτούν απόφαση Υπουργού προσθέτει διοικητικό και διαδικαστικό βάρος που δεν είναι απαραίτητο. Προτείνουμε να ιδρύονται με αποφάσεις του ΔΣ των ΦΔΠΠ, όπως στην περίπτωση των επιστημονικών επιτροπών, και άρα να υπάρχει σχετική πρόβλεψη και εξουσιοδότηση νόμου στο άρθρο 6. Εναλλακτικά, θα μπορούσε η απόφαση του Υπουργού να βασίζεται σε εισήγηση του ΔΣ των ΦΔΠΠ ή κατ'ελάχιστον να δίνεται η δυνατότητα εισήγησης στα ΔΣ των ΦΔΠΠ.

Προτείνουμε την ακόλουθη αναδιατύπωση αποτυπώνοντας τη σημασία της λογοδοσίας, της διαβούλευσης και της συμμετοχής της τοπικής κοινωνίας και άλλων εμπλεκόμενων φορέων, που αποτελούν κομβικά στοιχεία για την αποτελεσματική διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών παγκοσμίως:

Διαγραφή τελευταίου εδαφίου παρ. 4 και αναδιατύπωση παρ. 5:

«Με απόφαση των Διοικητικών Συμβουλίων των οικείων Φορέων Διαχείρισης μπορούν να συνιστώνται άμισθες συμβουλευτικές επιτροπές και στους υπόλοιπους ΦΔΠΠ του άρθρου 2 του παρόντος. Οι επιτροπές δύναται να λειτουργούν επικουρικά και συμβουλευτικά στο έργο των ΦΔΠΠ ή ως επιτροπές λογοδοσίας, διαβούλευσης, συνδιαχείρισης, συνδιαμόρφωσης και συντονισμού προτεραιοτήτων και δράσεων για την αποτελεσματική προστασία και ολοκληρωμένη διαχείριση των περιοχών ευθύνης τους. Στις επιτροπές μετέχουν ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της κάθε περιοχής, εκπρόσωποι των οικείων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, αρμόδιων κεντρικών ή αποκεντρωμένων δημόσιων υπηρεσιών, πολιτιστικών, περιβαλλοντικών, επιστημονικών, παραγωγικών και επαγγελματικών φορέων, ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων, μη κυβερνητικών περιβαλλοντικών οργανώσεων και ειδικοί επιστήμονες που δραστηριοποιούνται στις προστατευόμενες περιοχές, των οποίων την αρμοδιότητα έχει ο ΦΔΠΠ και εμπλέκονται στη διαχείρισή τους ή ενδιαφέρονται για αυτή. Με όμοια απόφαση καθορίζεται ο τρόπος λειτουργίας και κάλυψης των δαπανών των επιτροπών και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.»

Άρθρο 4 – Αρμοδιότητα των ΦΔΠΠ

Παρ. 1α. Πρέπει να είναι σαφής ο ρόλος των ΦΔΠΠ στη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών με κυριότερη τη συμμετοχή στην κατάρτιση του σχεδίου διαχείρισης, που είναι το βασικό εργαλείο διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών.

Δεύτερο θα πρέπει το σχέδιο διαχείρισης και η εφαρμογή να καλύπτει το σύνολο των προστατευόμενων περιοχών στην χωρική αρμοδιότητα του φορέα διαχείρισης, όπως προκύπτει από τις σχετικές πράξεις χαρακτηρισμού προστατευόμενων περιοχών (π.χ. ως Εθνικά Πάρκα, καταφύγια άγριας ζωής, κτλ). εντός των περιοχών αρμοδιότητας του ΦΔΠΠ. Συνεπώς προτείνονται οι ακόλουθες συμπληρώσεις:

Παρ. 1α: Η συμμετοχή στην κατάρτιση, η εφαρμογή, η παρακολούθηση, η αξιολόγηση και η επικαιροποίηση των σχεδίων διαχείρισης για την αειφορική διαχείριση και προστασία του φυσικού κεφαλαίου του δικτύου Natura 2000, σύμφωνα με τις Κ.Υ.Α 3318/3028/11.12.1998 (Β' 1289), 14849/Ε103/4.4.2008 (Β' 645) και 37338/1807/Ε103/1.9.2010 (Β' 1495), 8353/276/Ε103/17.2.2012 (Β' 415), που ενσωμάτωσαν τις οδηγίες 92/43/ΕΟΚ για τους οικοτόπους και 2009/147/ΕΚ για τα άγρια πτηνά, **καθώς και των πράξεων χαρακτηρισμού προστατευόμενων περιοχών του άρθ. 18(/19) του ν. 1650/1986 σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.**

Παρ. 1θ. Από τη σιωπή του ΦΔΠΠ, ή οποιουδήποτε άλλου φυσικού ή νομικού προσώπου, δεν είναι δυνατόν να τεκμαίρεται η συμφωνία. Συνεπώς προτείνεται η διαγραφή του τελευταίου εδαφίου και συγκεκριμένα «**Αν ο ΦΔΠΠ δεν εκφέρει γνώμη μέσα στην ανωτέρω προθεσμία, τεκμαίρεται η συμφωνία του,**»

Άρθρο 6 – Αρμοδιότητες του Δ.Σ. των ΦΔΠΠ

Παρ. 1) (δδ) Οι δύο θέσεις μελών του διοικητικού συμβουλίου των ΦΔΠΠ που προβλέπονται σε αυτή την παράγραφο αφορούν τόσο ειδικούς επιστήμονες όσο και εκπροσώπους δημόσιων υπηρεσιών. Με δεδομένη την πολύ μεγάλη έκταση που εντάσσεται στην αρμοδιότητα των φορέων διαχείρισης, είναι πιθανόν να καλυφθούν μόνο από εκπροσώπους δημόσιων υπηρεσιών, ιδιαίτερα δε λαμβάνοντας υπόψη την πρόβλεψη για υποχρεωτική εκπροσώπηση της δασικής υπηρεσίας σε περίπτωση παραγωγικών ή προστατευτικών δασικών οικοσυστημάτων της παρ. ε.

Προτείνουμε την ακόλουθη αναδιατύπωση με την οποία να διακριθεί η πρόβλεψη των δύο θέσεων, ώστε η μία να είναι για έναν ειδικό επιστήμονα, ο οποίος να ορίζεται μετά από δημόσια πρόσκληση ενδιαφέροντος για τη θέση, για λόγους διαφάνειας και η δεύτερη, για μία από τις δημόσιες υπηρεσίες, πάντοτε με τον αναπληρωτή τους, που δίνει τη δυνατότητα για εκπροσώπηση από δύο υπηρεσίες.

1δδ (α) ~~Ένας (1) Δύο (2) εκπρόσωποι~~ **εκπρόσωπος** της ακαδημαϊκής, ερευνητικής και εν γένει επιστημονικής κοινότητας ~~ή στελέχη δημοσίων υπηρεσιών και φορέων,~~ με εμπειρία σε σχετικά θέματα, που ~~ορίζεται~~ **ορίζεται μετά από δημόσια πρόσκληση ενδιαφέροντος** με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, με τον αναπληρωματικό του.

1δδ (β) ~~Ένας (1) Δύο (2) εκπρόσωποι~~ **εκπρόσωπος** της ακαδημαϊκής, ερευνητικής και εν γένει επιστημονικής κοινότητας ~~ή στελέχη δημοσίων υπηρεσιών και φορέων~~ **δημόσιας υπηρεσίας ή φορέα,** με εμπειρία σε σχετικά θέματα, που ~~ορίζεται~~ **ορίζεται** με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, **με τον αναπληρωματικό του.**

Παρ. 1 β) δ). Η συγκεκριμένη διάταξη περί ασύμβατου συμμετοχής των ίδιων προσώπων, τόσο ως τακτικά και ως αναπληρωματικά μέλη, σε διαφορετικά ΔΣ ΦΔΠΠ δεν είναι

κατανοητή. Ιδιαίτερα στην περίπτωση των περιβαλλοντικών οργανώσεων θα πρέπει να είναι σαφές ότι, όπως και στην περίπτωση των εκπροσώπων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (εξαιρέση της οικείας διάταξης), οι εκπρόσωποι περιβαλλοντικών οργανώσεων με δυνατότητα συμμετοχής είναι σχετικά περιορισμένοι και θα πρέπει να υπάρχει ευελιξία στις περιβαλλοντικές οργανώσεις στην καλύτερη επιλογή των εκπροσώπων τους για την κάθε περιοχή.

Προτείνεται η διαγραφή της διάταξης ή εναλλακτικά να προστεθεί σχετική εξαιρέση όπως και για τους εκπροσώπους του Υπουργείου Περιβάλλοντος.

δ) Τα προτεινόμενα μέλη Δ.Σ. και οι αναπληρωτές τους πρέπει να είναι διαφορετικά πρόσωπα ανά ΦΔΠΠ, με εξαίρεση τα μέλη της υποπεριπτ. αα' της περιπτ. α'.

ή δ) Τα προτεινόμενα μέλη Δ.Σ. και οι αναπληρωτές τους πρέπει να είναι διαφορετικά πρόσωπα ανά ΦΔΠΠ, με εξαίρεση τα μέλη της υποπεριπτ. αα' **και εε'** της περιπτ. α'.

Άρθρο 6 – Αρμοδιότητες του Δ.Σ. των ΦΔΠΠ

Να περιληφθεί η πρόβλεψη το ΔΣ του ΦΔΠΠ να αποφασίζει ή τουλάχιστον **να εισηγείται τη συγκρότηση συμβουλευτικών επιτροπών του άρθ. 4 παρ. (4/5)**, στην οποία να συμμετέχουν σχετικοί τοπικοί ή άλλοι εμπλεκόμενοι φορείς.

Άρθρο 9 – Αξιολόγηση – έλεγχος του έργου των ΦΔΠΠ

παρ. 2. Η υποβολή των ετήσιων εκθέσεων καθώς και των εκθέσεων αξιολόγησης των σχεδίων διαχείρισης των ΦΔΠΠ στην Επιτροπή Φύση 2000 δεν αποτελεί ρεαλιστικό και αποδοτικό βήμα, καθώς η Επιτροπή Φύση 2000 δεν έχει οποιαδήποτε διοικητική και τεχνική υποστήριξη. Για αυτόν τον λόγο οι περιβαλλοντικές οργανώσεις είχαν προτείνει, κατά τη διαβούλευση ρόλο πρώτης επεξεργασίας των ετήσιων εκθέσεων στη Διεύθυνση Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος πριν την υποβολή τους στην Επιτροπή Φύση 2000. Πρέπει να είναι κατανοητό ότι το ΥΠΕΝ έχει την ευθύνη της εποπτείας της λειτουργίας και τον κεντρικό συντονισμό των προστατευόμενων περιοχών, ενώ η Επιτροπή Φύση 2000 αποτελεί επιστημονικό, γνωμοδοτικό όργανο.

Επίσης, είναι απαραίτητο να αποτυπωθεί με μεγαλύτερη σαφήνεια η διαδικασία και το περιεχόμενο της αξιολόγησης.

Προτείνεται η ακόλουθη αναδιατύπωση:

«Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών ανήκει στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Την ευθύνη αξιολόγησης αναλαμβάνει η Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας. Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων υποβάλλονται στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στην Επιτροπή Φύση 2000.»

Η αξιολόγηση οργανώνεται σε:

α. Αξιολόγηση του έργου των ΦΔΠΠ καταρτίζεται βάσει στόχων που τίθενται στις πράξεις χαρακτηρισμού των προστατευόμενων περιοχών και εξειδικεύονται στα σχέδια διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών. Η αξιολόγηση ακολουθεί το πρότυπο «ετήσιας έκθεσης αξιολόγησης ΦΔΠΠ» που προετοιμάζει η Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας και μεταβιβάζει στους ΦΔΠΠ. Η έκθεση αξιολόγησης των ΦΔΠΠ περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον 1) αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των ρυθμίσεων της περιοχής, όπως αυτές προβλέπονται από την πράξη

χαρακτηρισμού και το σχέδιο διαχείρισης, ως προς την κατάσταση των προστατευτέων αντικειμένων, 2) τα αποτελέσματα των υλοποιηθέντων μέτρων διαχείρισης σε σχέση με βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους προστασίας και διαχείρισης της περιοχής, 3) τους διαθέσιμους πόρους (στελεχών, προϋπολογισμός, έσοδα κτλ) του κάθε ΦΔΠΠ και τον οικονομικό απολογισμό, 4) παράθεση των δράσεων του ΦΔΠΠ 5) αξιολόγηση της διάδρασης με την τοπική κοινωνία και άλλους εμπλεκόμενους φορείς και τον βαθμό συμμετοχής τους στη διαχείριση της περιοχής, 6) τους στόχους και το πρόγραμμα μέτρων (action plan) για το επόμενο έτος, και 7) έκτακτα περιστατικά. Η έκθεση αξιολόγησης του έργου των ΦΔΠΠ είναι ετήσια, εγκρίνεται από το ΔΣ του ΦΔΠΠ, δημοσιοποιείται στην ιστοσελίδα του ΦΔΠΠ και υποβάλλεται στη Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας έως την 1η Φεβρουαρίου κάθε έτους. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας ελεξεργάζεται τις επιμέρους εκθέσεις σε μία συνολική έκθεση του έργου των ΦΔΠΠ την οποία υποβάλλει στον Υπουργό Περιβάλλοντος και στην Επιτροπή Φύση 2000 μέχρι την 1η Μαρτίου κάθε έτους ενώ επίσης φροντίζει για τη δημοσιοποίησή της.

β. Αξιολόγηση των προστατευόμενων περιοχών καταρτίζεται βάσει στόχων που τίθενται στις πράξεις χαρακτηρισμού των προστατευόμενων περιοχών και των δεσμεύσεων της χώρας για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας. Την ευθύνη της αξιολόγησης έχει η Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας. Η «έκθεση αξιολόγησης προστατευόμενων περιοχών» καταρτίζεται ανά εξαετία, λαμβάνοντας υπόψη τις ετήσιες εκθέσεις αξιολόγησης της παρ. α, και υποβάλλεται στον Υπουργό Περιβάλλοντος και στην Επιτροπή Φύση 2000 μέχρι την 1η Απριλίου. Η αξιολόγηση συνθέτει και περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον την αξιολόγηση 1) της κατάστασης διατήρησης των προστατευτέων αντικειμένων με βάση τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα επιστημονικά στοιχεία 2) της καταλληλότητας των ρυθμίσεων της περιοχής, όπως αυτές προβλέπονται από την πράξη χαρακτηρισμού και το σχέδιο διαχείρισης και 3) των κατηγοριών χαρακτηρισμού των προστατευόμενων περιοχών και των σχημάτων διαχείρισης που έχουν οριστεί.»

Νέο άρθρο: Υποστήριξη Επιτροπής Φύση 2000

Επιπλέον προτείνεται νέο άρθρο που να προβλέπει την υποστήριξη της Επιτροπής Φύση 2000, που αποτελεί και την εθνική επιτροπή προστατευόμενων περιοχών, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στον ρόλο της:

Νέο άρθρο: Στο άρθ. 19 παρ. 1 του ν. 3937 συμπληρώνεται 2ο εδάφιο «Η Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας αναλαμβάνει τη γραμματειακή υποστήριξη της λειτουργίας της Επιτροπής Φύση 2000.»

Άρθρο 12 - Καταργούμενες διατάξεις

Δεν θα πρέπει να καταργηθεί η παρ. 1(γ) του άρθ. 15 του ν. 2742/1999 που δίνει τη δυνατότητα εναλλακτικών σχημάτων διαχείρισης και συγκεκριμένα την ανάθεση σε δημόσια υπηρεσία ή μέσω σύμβαση διαχείρισης σε άλλους φορείς καθώς και την παρ. 13 του άρθ. 8 του ν. 4109/2013 που θέτει το πλαίσιο και το περιεχόμενων των συμβάσεων διαχείρισης. Ήταν μία εκκρεμότητα πολλών ετών, από την υιοθέτηση του ν. 2742/1999, που συμπληρώθηκε με τη συγκεκριμένη διάταξη το 2013. Προτείνεται η ακόλουθη αναδιατύπωση:

Παρ. 3. Οι παρ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12 και 13 του άρθρου 15 του ν. 2742/1999 (Α'207), όπως ισχύει καταργούνται, με την εξαίρεση της παρ. 1(γ) του ν. 2742/1999 όπως τροποποιήθηκε από την παρ. 13 του άρθ. 8 του ν. 4109/2013 (Α'16).

Παρ. 3. Η κατάργηση της παρ. 6 του αρθ. 15 του ν. 2742/1999 που προβλέπει την οργανωτική δομή (οργανόγραμμα) των ΦΔΠΠ επιβεβαιώνει το γεγονός ότι οι ΦΔΠΠ δεν προβλέπεται με το παρόν να έχουν οργανωτική και επιτελική δομή ούτε και τακτική στελέχωση. Σημειώνεται ότι η παρ. 6 είχε τροποποιηθεί ήδη με την παρ. 14 του αρθ. 8 του ν 4109/2013 και είχε μειώσει τις οργανικές θέσεις των ΦΔΠΠ από «είκοσι (20) θέσεις επιστημονικού και δέκα (10) θέσεις διοικητικού και τεχνικού προσωπικού» σε τέσσερις (4), οι οποίες θα μπορούσαν να καλυφθούν και από αποσπάσεις από άλλες υπηρεσίες.

Άλλες διατάξεις

Οι διατάξεις περιλαμβάνουν μία εκ νέου προσπάθεια υποβάθμισης των διατάξεων της εθνικής δασικής νομοθεσίας. Ειδικότερα θα πρέπει να καταψηφιστούν τα ακόλουθα άρθρα:

Άρθρα 13-14: Οι διατάξεις των δύο άρθρων αφορούν τη νομιμοποίηση δραστηριοτήτων [χιονοδρομικά κέντρα (άρθ. 13) και οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις-camping (άρθ. 14) που έχουν εγκατασταθεί σε προστατευόμενες περιοχές κατά παράβαση του νομικού πλαισίου που διέπει τις τελευταίες. Οι διατάξεις αυτές, οι οποίες έχουν θεσπιστεί και άλλες φορές στο παρελθόν, πρέπει να καταψηφιστούν.

Άρθρο 15: Το άρθρο καταργεί την απαγόρευση εγκατάστασης των «λοιπών έργων υποδομής» (*«λοιπών έργων υποδομής, μετά των συνοδών τους έργων, ήτοι τηλεπικοινωνιακών και ηλεκτρικών δικτύων ή εγκαταστάσεων έργων ύδρευσης και αποχέτευσης, κέντρων επεξεργασίας λυμάτων, έργων συλλογής, αποθήκευσης και μεταφοράς υδάτων (εξωποτάμιες και εσωποτάμιες λιμνοδεξαμενές με τη βοήθεια μικρών φραγμάτων και ταμιευτήρων αυτών) για αρδευτικούς ή υδρευτικούς σκοπούς»*) σε δάση-δασικές εκτάσεις της κατηγορίας 1 περ. α) του άρθρου 4 (δηλαδή, *«δάση και δασικές εκτάσεις που παρουσιάζουν ιδιαίτερο επιστημονικό, αισθητικό, οικολογικό και γεωμορφολογικό ενδιαφέρον ή περιλαμβάνονται σε ειδικές ζώνες διατήρησης και ζώνες ειδικής προστασίας (εθνικοί δρυμοί, αισθητικά δάση, υγροβιότοποι, διατηρητέα μνημεία της φύσης, δίκτυα και περιοχές προστατευόμενα από τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου, αρχαιολογικοί χώροι, το άμεσο περιβάλλον μνημείων και ιστορικοί τόποι»*). Μολονότι παρόμοια απαγόρευση δεν επιβάλλεται από το ενωσιακό δίκαιο, πρόκειται για **σημαντική υποχώρηση της εθνικής δασικής νομοθεσίας, η οποία μέχρι σήμερα παρείχε αυτή την επιπλέον προστασία στα δάση αυτά**. Η διάταξη δεν περιορίζεται σε έργα ύδρευσης ή σε νησιά όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση. Επισημαίνεται ότι όχι μόνο δεν υπάρχει η παραμικρή ένδειξη ότι η διάταξη «παρεμποδίζει» την κατασκευή βασικών υποδομών σε οποιοδήποτε σημείο της χώρας, αλλά αντίθετα «ανοίγει» στα «έργα υποδομής» τα οικολογικά πολυτιμότερα δάση και δασικές εκτάσεις της κατηγορίας αυτής. Το άρθρο αυτό πρέπει να καταψηφιστεί.

Άρθρο 18: Το άρθρο εξαιρεί τα δάση-δασικές εκτάσεις εντός περιοχών Natura 2000 από τις διατάξεις «των παρ. 5 έως 11» του αρθ. 47 ν. 998/1979. Οι παράγραφοι αυτοί αναφέρονται σε «δάση, δασικές εκτάσεις και εκτάσεις με τη μορφή της περίπτωσης α` της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος που εκχερσώθηκαν για γεωργική χρήση, πριν τεθεί σε ισχύ το Σύνταγμα του 1975 και διατηρούν τη χρήση αυτή μέχρι σήμερα». Οι εκτάσεις αυτές δεν υπάγονται στη δασική νομοθεσία, αλλά απαγορεύεται άλλη χρήση. Η γεωργική χρήση των εκτάσεων αυτών προϋπάρχει (αναγκαστικά) του δικτύου Natura 2000, αλλά πιθανώς όχι άλλων προστατευτικών καθεστώτων (εθνικών δρυμών, κοκ.) και πιθανά να υποβαθμίζουν τους οικοτόπους ειδών που πλέον προστατεύονται από τις οδηγίες 92/43/ΕΟΚ και 79/409/ΕΚ, βάσει των οποίων οι περιοχές έχουν χαρακτηριστεί ως περιοχές Natura 2000. Το άρθρο πρέπει να καταψηφιστεί. Οι ισχύουσες διατάξεις για την εκχέρωση δασών για γεωργική εκμετάλλευση (άρθ. 47 ν. 998/1979) παρέχουν επαρκείς δυνατότητες χρήσης δασών και δασικών εκτάσεων για γεωργική εκμετάλλευση.